

T.C.
KALKINMA BAKANLIĞI
Özel Kalem Müdürlüğü

38849
GK-109

11 NISAN 2014

Sayı : 43728771-610.00-1587
Konu : 7/38849 Esas Sayılı Yazılı Soru Önergesi

ÇOK İVEDİ

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA
(Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı)

İlgi: (a) Türkiye Millet Meclisi Başkanlığının 18.02.2014 tarihli ve KAN.KAR.BŞK.
43452547-120.00-7/38849 sayılı yazısı.

(b) Başbakanlık Kanunlar ve Kararlar Genel Müdürlüğünün 21.02.2014 tarihli ve
31853594-610-2-7621-1172 sayılı yazısı.

İlgi (a)'da kayıtlı yazıyla Başbakanlığa iletilen, ilgi (b)'de kayıtlı yazıyla Bakanlığımız koordinatörlüğünde cevaplandırılması talep edilen İstanbul Milletvekili Sayın M. Sezgin TANRIKULU'nun Sayın Başbakanımıza tevcih ettiği 7/38849 esas sayılı yazılı soru önergesinde yer alan hususlar ile ilgili bilgiler ekte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Cevdet YILMAZ
Bakan

EK :
Yazılı Soru Önergesiyle İlgili Cevaplar
(4 Sayfa)

DAĞITIM :

Gereği :
- Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına
(Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı)

Bilgi :
- Başbakanlık
(Kanunlar ve Kararlar Genel Müdürlüğü)

Adres: Necatibey Cad. No:110/A-06100 Yüce-tepe-ANKARA
Telefon: +90 (312) 294 50 00 - 294 50 95 - 294 50 97
Faks: +90 (312) 294 69 77
Elektronik Ağ: <http://www.kalkinma.gov.tr>

bkilickaya@kalkinma.gov.tr

5070 sayılı Elektronik İmza Kanunu'na uygun olarak Güvenli Elektronik İmza ile üretilmiştir.
Evrak teyidi <https://kbeb.kalkinma.gov.tr/Sorgu> adresinden DDOD-MLD8-8M6B kodu ile yapılabilir.

**İSTANBUL MİLLETVEKİLİ SAYIN M. SEZGİN TANRIKULU'NUN YÖNELTTİĞİ 7/38849
ESAS SAYILI YAZILI SORU ÖNERGESİNE YÖNELİK CEVAPLAR:**

Soru 1: AKP Hükümeti 2003-2013 yılları arasında “Yoksulluk” ile mücadele kapsamında hangi çalışmaları yapmıştır?

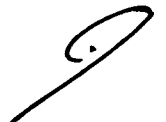
Cevap 1: 2002 yılından bu yana ekonomiye önem ve öncelik verilmekle birlikte, sosyal politika ve yoksullukla mücadeleye de büyük önem verilmiştir. Yoksullukla mücadele çok boyutlu bir yaklaşımla ele alınmakta ve yoksulluk sorununun çözümüne yönelik çalışmalar kararlı bir şekilde ortaya konulmaktadır. Yoksulluğun kalıcı bir şekilde azaltılması kapsamında; sosyal politikaların ekonomik büyüme ve istihdamla ilişkisi kurulmuştur. Makro ekonomik istikrar ve büyümenin yanı sıra; eğitim, sağlık, çalışma hayatı, sosyal güvenlik gibi sektörel politikalarla da kişilerin refah düzeyi yükseltilmeye çalışılmaktadır. Özellikle dezavantajlı kesimlerin durumlarını düzeltmeye yönelik olarak önemli iyileşmeler sağlanmıştır. Makro ekonomik politikalar ile sektörel politikalardaki yoksul yanlısı tutuma ilave olarak, acil sosyal sorunlara da sosyal yardımlarla müdahale edilmektedir. 2012 yılında kamu sosyal yardım harcamalarının GSYH içindeki oranı yüzde 1,2'dir. Sosyal yardım sisteminde gerçek ihtiyaç sahiplerine etkin ve yeterli hizmet sunulması hedefi doğrultusunda, sistemde nesnel ölçütlerin oluşturulmasına yönelik olarak ise, Puanlama Formülü Projesi ile sosyal yardım alanında faaliyet gösteren kurum ve kuruluşlar arasında iletişim ve işbirliğinin artırılmasına yönelik Bütünleşik Sosyal Yardım Hizmetleri Projesi Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı tarafından yürütülmektedir.

Yoksulluğun geçici bir durum olarak kabul edilmesi için sosyal yardım alan kesimin düzenli bir gelir elde edebilecekleri işlerde istihdam edilmesi önem arz etmektedir. Bu kapsamda sosyal yardım alan çalışabilir durumdaki yoksul kesimin yoksulluktan kalıcı bir şekilde kurtulabilmesi için işgücü piyasası ile bağlantılarının kurulması ve güçlendirilmesi amacıyla 2010 yılında bir eylem planı hazırlanıp uygulamaya konulmuştur.

Nitekim tüm bu politikalar, yoksulluğa ilişkin göstergelerde iyileşmeler sağlamıştır. Yoksulluk oranı 2003 yılından bu yana düşüş göstermektedir. 2003 yılında yüzde 30,3 olan günlük harcaması 4.3 Doların altında kalan nüfusun oranı 2012 yılında yüzde 2,3'e gerilemiştir.

Önümüzdeki dönemde de sosyal koruma ağının nüfusun tümünü kapsayan, etkin, bir yapıya kavuşturulması, sosyal yardım ve hizmetlerin sunumunda etkinliğin sağlanması amacıyla bu alandaki faaliyetlerin geliştirilmesi ve iyileştirilmesi öngörülmektedir. Bahsedilen esaslar çerçevesinde Onuncu Kalkınma Planında öngörülen politikalar şu şekilde sıralanabilir:

- Vergi ve sosyal transferlerin gelir dağılımı eşitsizliğini ve yoksulluğu azaltıcı etkisi artırılabilecektir.
- Yoksulluğun nesiller arası aktarımının önlenmesi amacıyla başta eğitim olmak üzere temel kamu hizmetlerine erişimde fırsat eşitliği daha da güçlendirilecek; yoksullukla mücadelede sivil toplumun katılımı artırılacak ve yerel yönetimlerin rolü güçlendirilecektir.
- Sosyal hizmet ve yardımlar alanında bütüncül hizmet sunulmasını sağlamaya yönelik Aile Sosyal Destek Programı (ASDEP) modeli uygulanacaktır.
- Sosyal yardım-istihdam bağlantısı güçlendirilerek yoksul kesimin istihdam edilebilirliğinin artırılması ve üretken duruma geçirilmesine yönelik programlara devam edilecektir.
- Sosyal hizmet ve yardım alanında nitelikli personel eksikliği giderilecek, aile yanında bakımı destekleyen modeller geliştirilecek, kurum bakımı hizmetlerinin standart ve niteliği iyileştirilecektir.
- Korunmaya muhtaç çocuklara yönelik öncelikle aile yanında bakım olmak üzere koruyucu aile ve evlat edinme gibi alternatif modeller yaygınlaştırılacaktır.

- Engellilere yönelik eğitim, istihdam ve bakım hizmetlerinin etkinliği ve denetimi artırılacak, bu kapsamda kaynaklar daha verimli kullanılacak ve fiziksel çevre şartları engellilere uygun hale getirilecektir.
- Yaşlıların kendi çevrelerinden uzaklaşmadan evlerinde bakımını sağlamaya yönelik hizmetler çeşitlendirilerek yaygınlaştırılacak ve yaşlılara yönelik kurumsal bakım hizmetlerinin sayı ve niteliği artırılacaktır.

Soru 2: Türkiye’de illere göre 2003-2013 yılları arasında yoksul vatandaşlara yapılan yardımlar tutarına ve mahiyetine göre nedir?

Cevap 2: Türkiye’de 2003-2013 yılları arasında yoksul vatandaşlara yapılan yardımlar aşağıdaki tabloda verilmiştir.

Tablo 1:SYDV’lerin Sosyal Yardım Faaliyetleri (Türkiye) 2003-2012 2012 YILI 2013 YILI

	2003-2012	2012 YILI	2013 YILI
SYDEV’LERE PERİYODİK PAY AKTARIMLARI (TL)	3.642.324.100	644.907.700	955.246.546
EĞİTİM YARDIMLARI (TL)	802.217.041	117.122.467	65.523.137
GIDA YARDIMLARI (TL)	1.417.940.131	131.116.182	163.255.743
SAĞLIK YARDIMLARI (TL)	152.398.576	579.050	62.816
SOSYAL YARDIMLAR (TL)	567.616.521	121.519.388	93.792.234
PROJE DESTEKLERİ (TL)	1.489.476.133	184.160.609	159.778.238
EŞİ VEFAT ETMİŞ KADINLARA YAPILAN YARDIMLAR (TL)	371.492.750	371.492.750	752.795.250
MUHTAÇ ASKER YAKINI YARDIMI TOPLAMI (TL)			77.564.250
ŞARTLI EĞİTİM VE SAĞLIK YARDIMI TOPLAM TUTAR (TL)	3.461.467.996	692.721.320	742.849.025
ÖDENEN GSS PRİMİ *	4.072.863.810	4.072.863.810	5.725.412.783
2022 SAYILI KANUN ÇERÇEVESİNDE YAPILAN YARDIM ÖDEME (TL)	2.873.649.178	2.911.191.180	3.266.033.973
YAPILAN TOPLAM ÖDEME (TL)	18.851.446.237	9.247.674.456	12.002.313.995
KÖMÜR MİKTARI (TON)	15.476.432	1.974.456	2.167.632

*Kaynak: Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı
Sosyal Yardımlar Genel Müdürlüğü*

Soru 3: 2003 yılın oranlarına göre Türkiye’de "Yoksulluk" oranı kaçtır? 2013 yılında ne olmuştur?

Cevap 3: Ülkemize ait en güncel yoksul nüfus sayısı Türkiye İstatistik Kurumu’nun (TÜİK) 2013 yılı Aralık ayında açıklanmış olan 2012 Yoksulluk Çalışmasında yer almaktadır. Buna göre, 2003 - 2009 yıllarına ait yoksul nüfus oranlarında bir düşüş gözlenmektedir. Tablo 2’den de görülebileceği gibi, günlük 2,15 doların altında yaşayan nüfusun toplam nüfusa oranı 2003 yılında 2,39 iken 2012 yılında 0,06’ya, günlük 4,3 doların altında yaşayan nüfusun toplam nüfusa oranı ise 2003 yılında 23,75 iken 2012 yılında 2,27’ye düşmüştür.

Tablo 2: Kişi Başı Günlük 2,15 \$ ve 4,3 \$'ın Altındaki Nüfus Oranları

Yıl	Kişi Başı Günlük 2,15 \$'ın Altındaki Nüfusun Toplam Nüfusa Oranı (Yüzde)	Kişi başı günlük 4,3 \$'ın Altındaki Nüfusun Toplam Nüfusa Oranı (Yüzde)
2003	2,39	23,75
2004	2,49	20,89
2005	1,55	16,36
2006	1,41	13,33
2007	0,52	8,41
2008	0,47	6,83
2009	0,22	4,35
2010	0,21	3,66
2011	0,14	2,79
2012	0,06	2,27

Kaynak: TÜİK, Yoksulluk Çalışması, 2012

Ayrıca TÜİK tarafından 2009 yılına kadar gıda yoksulluk oranı (açlık oranı) ile gıda ve gıda dışı harcamaları içeren yoksulluk oranı açıklanmıştır. Buna göre, 2003 yılında yüzde 1,29 olan gıda yoksulluğu 2009 yılında yüzde 0,48'e gerilemiştir. Gıda ve gıda dışı yoksulluk oranı ise aynı yıllarda sırasıyla yüzde 28,12 ile yüzde 18,08 olarak gerçekleşmiştir.

Tablo 3: Gıda Yoksulluğu ile Gıda ve Gıda Dışı Yoksulluk Oranları (Yüzde)

	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Gıda yoksulluğu (açlık)	1.29	1.29	0.87	0.74	0.48	0.54	0.48
Yoksulluk (gıda+gıda dışı)	28.12	25.60	20.50	17.81	17.79	17.11	18.08

Kaynak: TÜİK, Yoksulluk Çalışması, 2009

Soru 4: 2003-2014 tarihleri arasında yıllara göre "açlık sınırı" nedir?

Cevap 4: Hanehalkı büyüklüğüne göre 2003-2010 dönemi açlık sınırı değerleri aşağıdaki tabloda verilmiştir.

Tablo 4: Hanehalkı Büyüklüğüne Göre Açlık Sınırı (2003-2010)

Hanehalkı büyüklüğü	Açlık sınırı (TL) ⁽¹⁾								
	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010 ⁽²⁾
1	59	75	81	84	91	105	122	127	141
2	90	113	122	127	138	159	185	192	213
3	113	143	154	161	174	201	233	243	269
4	133	168	182	190	205	237	275	287	318
5	152	192	207	217	235	271	313	328	363
6	170	214	230	242	261	301	350	365	404
7	187	235	253	264	287	331	382	401	444
8	201	253	275	287	311	359	414	435	482
9	215	271	294	306	331	387	446	465	515
10	230	288	315	325	351	404	471	495	548

(1) Gıda harcamalarından oluşan yoksulluk sınırıdır.

(2) Gıda yoksulluk sınırı, 2003 temel yılı Tüketici Fiyat Endeksi'nin gıda ana grup indeksi ile; gıda ve gıda dışı bileşenlerden oluşan yoksulluk sınırı ise genel indeks ile genişletilerek 2010 yılına inflata edilmiştir. Kaynak: 2009 Yoksulluk Çalışması Sonuçları, TÜİK

Soru 5: 2003-2014 tarihleri arasında yıllara göre "yoksulluk sınırı" nedir?

Cevap 5: Hanehalkı büyüklüğüne göre 2003-2010 dönemi yoksulluk sınırı değerleri aşağıdaki tabloda verilmiştir.

Tablo 5: Hanehalkı Büyüklüğüne Göre Yoksulluk Sınırı (2003-2010)

Hanehalkı büyüklüğü	Yoksulluk sınırı (TL) ⁽¹⁾								
	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010 ⁽²⁾
1	137	186	190	216	244	283	341	365	396
2	208	280	288	327	368	428	515	552	599
3	262	354	363	414	466	540	651	699	759
4	310	417	429	487	549	638	767	825	896
5	353	476	488	557	627	728	874	944	1.025
6	395	531	543	620	697	809	976	1.050	1.140
7	433	582	597	679	766	889	1.066	1.153	1.252
8	466	629	649	737	831	965	1.154	1.251	1.358
9	498	672	692	786	884	1.040	1.242	1.336	1.451
10	535	714	742	836	938	1.088	1.313	1.423	1.545

(1) Gıda ve gıda dışı harcamalardan oluşan yoksulluk sınırıdır.

(2) Gıda yoksulluk sınırı, 2003 temel yılı Tüketici Fiyat Endeksi'nin gıda ana grup indeksi ile; gıda ve gıda dışı bileşenlerden oluşan yoksulluk sınırı ise genel indeks ile genişletilerek 2010 yılına inflate edilmiştir. Kaynak: 2009 Yoksulluk Çalışması Sonuçları, TÜİK

